

SLC

MARKKINARISKIEN HALLINTA

5.2.2025

Timo Jaakkola

timo.jaakkola@mtk.fi

timo@lanterra.fi

p. 0400 732 145

MIKSI MARKKINAOSAAMINEN ON TÄRKEÄÄ

Markkinatuottojen osuus maatalouden tuotoista on noin 70 % (Luke)

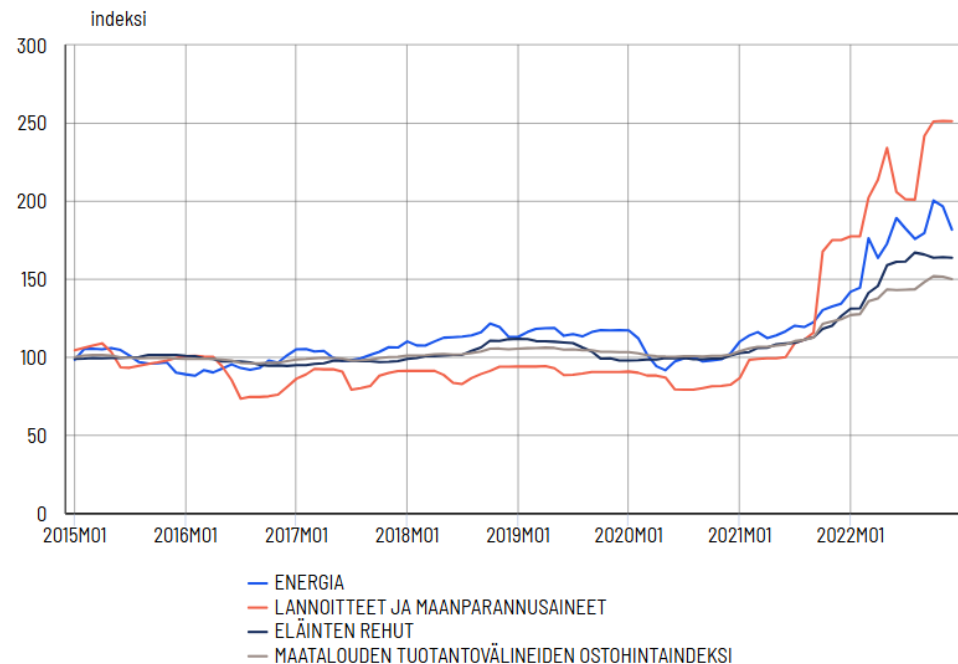
Maatalouden suorat tuotantokustannukset olivat 5,9 miljardia euroa vuonna 2021 (Luke)

Ostojen ja myyntien ajoituksella voi olla merkittävä vaikutus tilan talouteen

Tilakoon kasvaessa pientenkin tuotto- ja kustannuserojen merkitys kasvaa

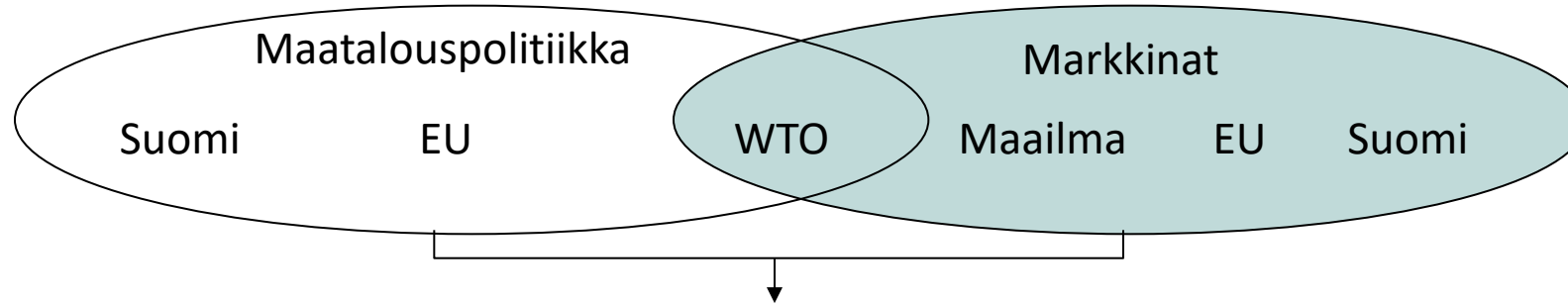
Jokaisen investoivan tilan pitää tunnistaa omaan tuotantoon kohdistuvat hintariskit ja varautua niihin

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi (2015=100) 2015M01-2022M12

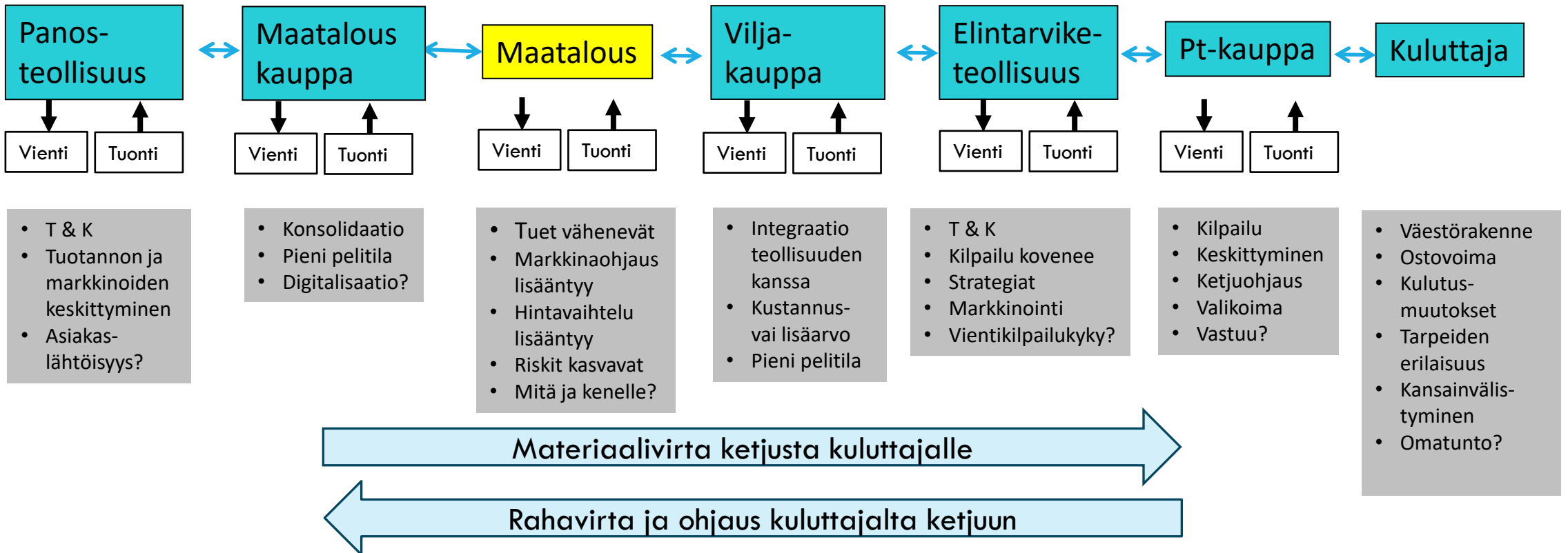

Lähde: Tilastokeskus, maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi

MAATALOUS OSANA RUOKAKETJUA

Elintarvikeketju toimii markkinavetoisesti kuluttajan ostopäätösten ohjaamana

MITEN MARKKINAT TOIMIVAT?

Kysynnän ja tarjonnan tasapaino haetaan hinnalla

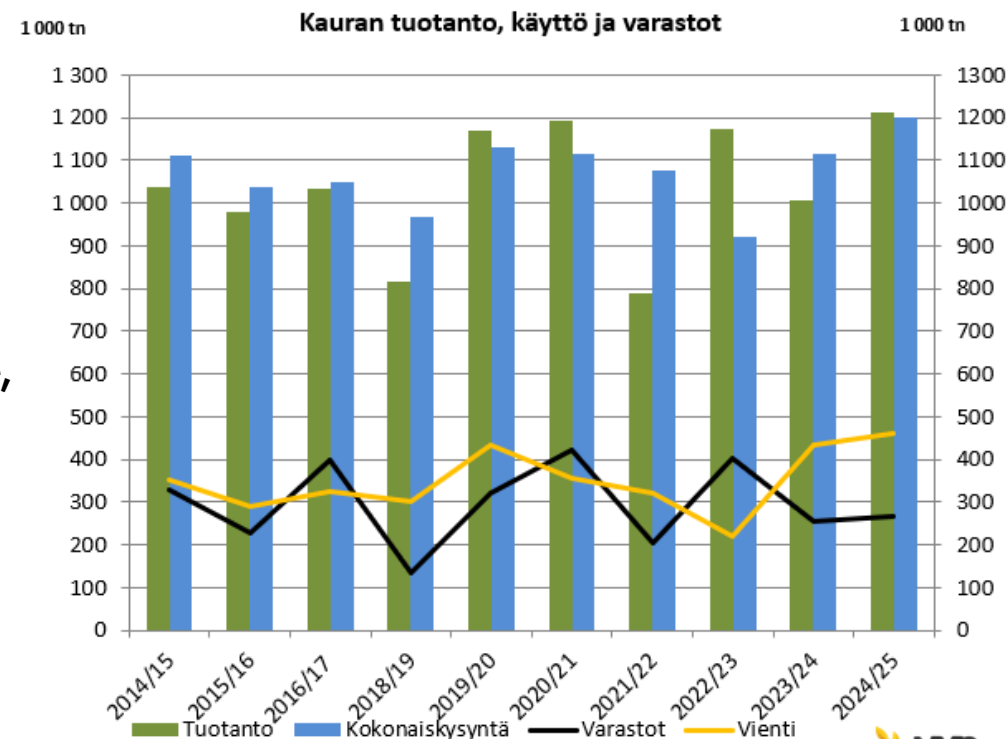
- Niukkuus nostaa hintaa ja kannustaa tuottamaan lisää, ylitarjonta laskee hintaa ja pudottaa tehottominta tuotantoa pois
- Toimii kuluttajan ja kaupan sekä kaupan ja teollisuuden välillä – tarjolla ei voi pitää tuotetta, jota ei haluta ostaa
- Suomen viljantuotantoon sää vaikuttaa enemmän kuin markkinatilanne, sillä sato vaihtelee vuosittain ja tuki mahdollistaa myös heikosti kannattavan tuotannon → krooninen ylitarjonta ylläpitää Manner-Eurooppaa matalampaa hintatasoa

Jokainen markkinatoimija pyrkii ostamaan mahdollisimman halvalla ja myymään mahdollisimman kalliilla

- Markkinoilla ei tehdä sosiaalipolitiikkaa eikä hyväntekeväisyyttä

Hinnoitteluvoima tulee markkinoiden tasapainon hallinnan kautta

- Kyky kontrolloida tarjontaa ja/tai löytää tuotteille vaihtoehtoisia markkinoita antaa markkinavoimaa

Lähde: Luken ja VYR:n viljatasearviot. Päivitetty 29.11.2024.

MARKKINOIHIN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

- Kysynnän ja tarjonnan tasapaino
- Maailmanlaajuinen tarjonta/kysyntä: IGC maailman viljatase www.igc.int
- EU alueen tarjonta/kysyntä: EU Komissio <https://agridata.ec.europa.eu>
- Kotimaan tarjonta/kysyntä: VYR www.vyr.fi
- Varastotilanne - kokonaisvarastotaso - viejämaitten varastot
- Valuuttakurssit: €/\$, \$/£, €/£
- Rahti: meri (bulkki, kontti), juna, k-auto - hinta ja saatavuus
- Lastaus ja purkuteho vaikuttaa hintoihin
- Energian hinta (kysyntä/tarjonta) - maakaasun kytkös lannoitehintoihin
- Satokauden sää pohjoisella ja eteläisellä pallonpuoliskolla
- Hallinnolliset ja poliittiset päätökset EU, maailma

VILJAPULASTA EI KANNATA OLLA HUOLISSAAN

KOTIMAAN VILJATASEARVIOT							
Kaikki viljat (1 000 tn)	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25 29.11.2024
Tuotanto	2 691	3 936	3 321	2 567	3 482	2 906	3 177
Tuonti	68	16	11	195	62	39	7
Kotimaan kysyntä	2 652	2 767	2 864	2 813	2 614	2 577	2 665
Vienti	401	799	549	338	376	477	543
Kokonaiskysyntä	3 053	3 566	3 413	3 151	2 990	3 054	3 208
Varastot 1.7.	870	1 224	1 092	695	1 155	875	851
Varaston muutos	-296	354	-31	-397	438	-105	-24

15 MINUUTTIA VIIKOSSA MARKKINOIDEN SEURANTAAN

Markkinalukutaidon vaatimustaso kasvaa

Seuraa markkinoita ja kehitä markkinaosaamista

- Ennakoi kehitystä ja korjaa ennusteita, kun uutta tietoa.

Käytä useita tietolähteitä, joiden avulla muodosta oma arvio markkinoista. Opi myös omista ja muiden virheistä.

- mtk.fi/viljamarkkinat, VYR, MT, alan yritykset
- Informaatiota tuottavat tahot: AHDB, IGC
- Pörssit ja markkinapaikat: Euronext, CBOT, GDT
- Myös tuotantopanokset ja korot tärkeitä seurattavia

Ongelmina ei yleensä ole oikean tiedon saatavuus, ajantasaisuus ja luotettavuus, vaan osaamisen ja uskalluksen puute toimia markkinasignaalien ohjaamana

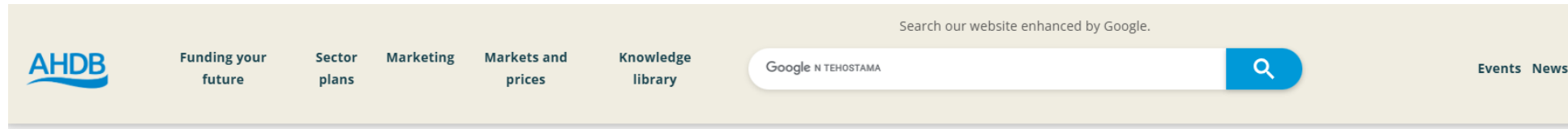

Viljamarkkinat tutuksi - katso Tuotto-hankkeen videot

- VILJAMARKKINAT**
27.09.2023
Viljamarkkinat tutuksi
MTK:n vilja-asiantuntija Max Schulman tekee viljamarkkinat tutuksi.
- Viljamarkkinat tutuksi Markkinat vaikuttaviksi tekijöiksi**
27.09.2023
Viljamarkkinoihin vaikuttavien tekijöiden
Mitkä tekijät vaikuttavat viljamarkkinoihin? MTK:n vilja-asiantuntija Max Schulman kertoo, mitkä tekijät vaikuttavat markkinoihin.
- MITEN VASTATA MARKKINARISKEIHIN?**
27.09.2023
Miten vastata markkinariskeihin?
Tässä videossa perehdytään, miten vastataan markkinariskeihin erityisesti markkinajärjestelmien tuntemisen kautta.
- TUNNE OMAT TUOTANTOKUSTANNUKSET**
27.09.2023
Tunne omat tuotantokustannukset
Lanterra Oy:n vilja-asiantuntija Timo Jaakkola käy läpi vilja-alan kannattavuutta ja talouden tunnuslukuja.
- SUOJAUTUMINEN FUTUUREILLA JA OPTIOILLA**
27.09.2023
Suojautuminen futuureilla ja optioilla
[Kuinka paljon viljasadosta kannattaa kiinnostaa vai kannattaako? Lanterra Oy:n vilja-asiantuntija Timo Jaakkola kertoo, miten suojautua markkinahinnoilta futuureilla ja optioilla.](#)
- Kannattavuus viljakauden sopimukset**
27.09.2023
Viljakaupan sopimukset, kaupan toteutus ja hintariskien hallinta
Taneli Rytsä Northstar Brokeragesta kertoo viljakaupan sopimuksista, kaupan toteutuksesta ja hintariskien hallinnasta.
- Rahastopimus**
27.09.2023
Lahtiraivamarkkinat
Miten laivarahtimarkkinat vaikuttavat kokonaiskustannuksen ja hintakilpailukyyn muodostumiseen?
- Hintariskien hallinta**
27.09.2023
Hintariskien hallintavalmiuksien pohdintaa koko ketjussa
Viimeisessä osassa Taneli Rytsä Northstar brokeragesta pohtii hintariskien hallintavalmiuksien pohdintaa koko ketjussa.

MTK:n jäsensivuilla on hyvä tietopaketti markkinoista ja markkinariskien hallinnasta

AHDB.ORG.UK ON HYVÄ MARKKINATIEDON LÄHDE

- › Beef markets
- › Lamb markets
- › Pork markets
- › Dairy markets
- › Cereals and oilseeds markets
- › Carbon markets
- › Retail and consumer insight
- Agri market outlook
- › Farm standards review

Markets and prices

- › Quick links
- › Cross-sector insight
- › Latest news
- › Horizon scanning

All the latest data and analysis on red meat, dairy and arable markets, to help your farm business. Click on an icon below to see sector-specific information.

Beef
markets and
prices

Lamb
markets and
prices

Cereals and
Oilseeds
markets and
prices

Dairy
markets and
prices

Pork
markets and
prices

Carbon
markets

KAIKKIEN PUITAVIEN KASVIEN HINTAA VOIDAAN KIINNITTÄÄ EURONEXT MATIF FUTUUREIHIN

O.I = Open interests eli avoimet tarjoukset á 50 t

PRICES - 14 JAN 2025										Päivän hintamuutos		Settl. = tehtyjen kauppojen keskihinta		O.I
DELIVERY	BID	ASK	LAST	TIME	+/-	DAY VOL.	OPEN							
Mar 25	233.00	233.25	233.25	14:44	-0.75	12,156	233.50	234.00	232.00	234.00	256,793			
May 25	237.75	238.25	238.00	14:45	-0.75	6,163	238.50	239.00	237.00	238.75	152,325			
Sep 25	229.75	230.00	229.75	14:33	-0.50	1,090	229.75	230.25	229.00	230.25	77,104			
Dec 25	234.75	235.00	234.75	14:45	-0.75	1,327	235.00	235.25	234.25	235.50	65,074			
Mar 26	238.75	239.25	239.00	14:41	-0.25	537	238.25	239.50	238.25	239.25	2,312			
May 26	241.25	241.75	241.75	14:34	-0.25	11	242.00	242.00	241.75	242.00	1,071			
Sep 26	228.00	242.00	-	-	0.00	-	-	-	-	239.00	22			
Dec 26	231.00	237.00	-	-	0.00	-	-	-	-	236.75	22			
Mar 27	215.00	-	-	-	0.00	-	-	-	-	244.00	0			
May 27	215.00	-	-	-	0.00	-	-	-	-	244.00	0			
Sep 27	-	250.00	-	-	0.00	-	-	-	-	244.00	0			
Dec 27	-	-	-	-	0.00	-	-	-	-	244.00	0			

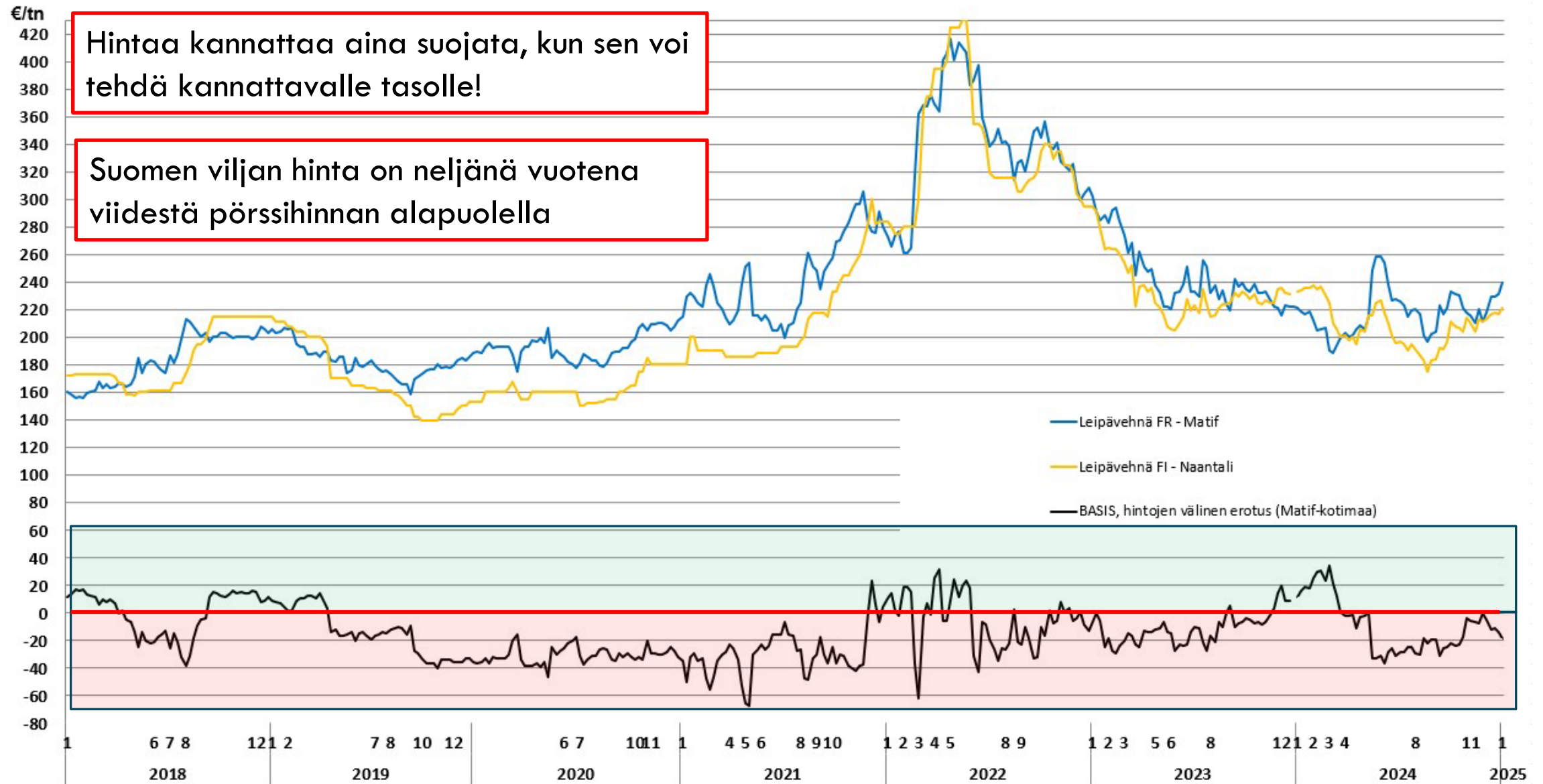
Pyydetty hinta

Tarjottu hinta

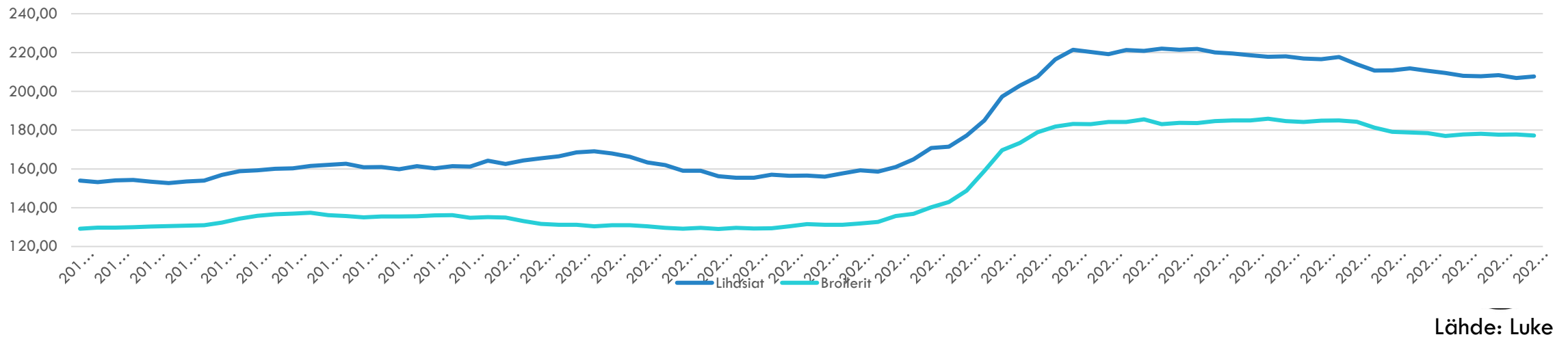
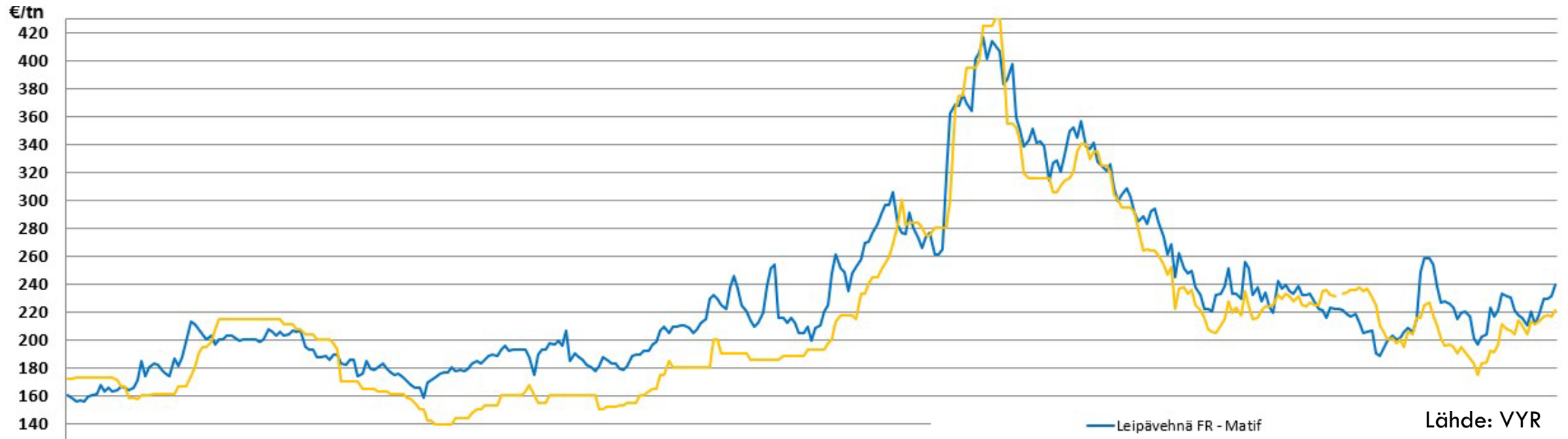
Viimeisimmän kaupan hinta

Updated 14:45

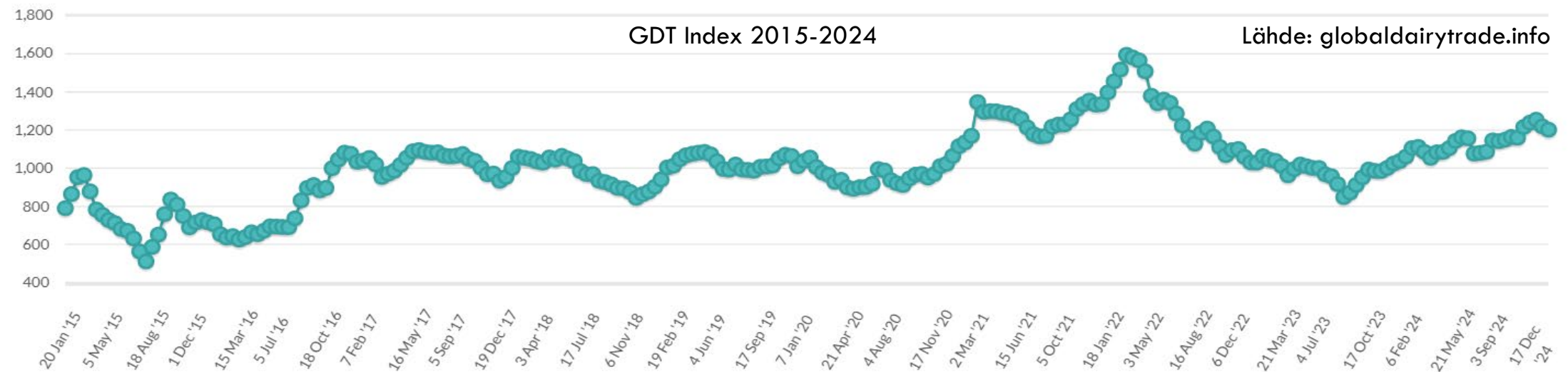
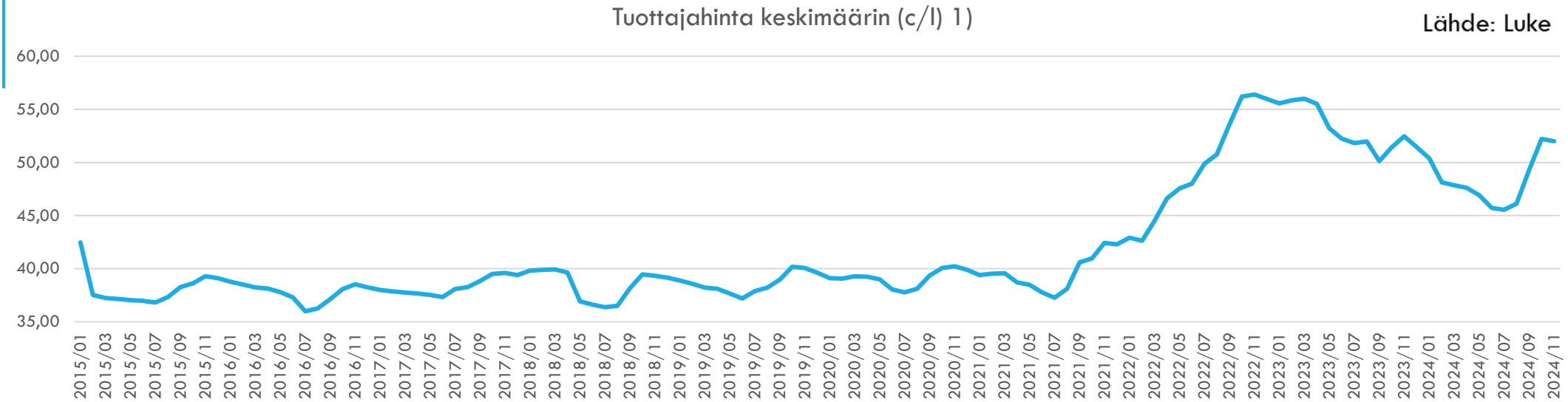
Leipävehnän hintanoteeraus Naantalissa ja NYSE Euronextissä (Matif) sekä BASIS

SIKA JA BROILER PYSYNEET HYVÄLLÄ TASOLLA SUHTEESSA VILJAAN

MAIDON TUOTTAJAHINTA SEURAA GLOBAALIA MARKKINAHINTAA

MAAKAASUN HINTA NOUSSUSSA, KAUKANA 2022 HINNASTA

Venäjän kaasun toimitus-
rajoitukset

Lähde: Tradingeconomics

Miten kaasun hintakehitys jatkuu ja miten se vaikuttaa lannoitehintoihin?

VILJELIJÄ MARKKINATOIMIJANA

- 1. Laske omat tuotantokustannukset**
 - Mikä on tuotteesta tarvittava minimihinta todellisilla kustannuksilla ja keskimääräisellä toteutuneen tuotannon tasolla
- 2. Suunnittele, ajoita ja hajauta ostot, tuotantoja myynnit markkinatilanteen perusteella**
- 3. Kiinnitä hinta, jos se on mahdollista tehdä kannattavalle hintatasolle (20-50 % sadosta)**
 - Jos ei ole, tee jotakin paremmin kannattavaa
 - Jos kuitenkin tuotat ilman kiinnitystä, tiedosta että lyöt vetoa koko tuotannollasi markkinoita vastaan
 - Hajauta kiinnittämättömät kaupat eri ajankohtiin
- 4. Tee markkinayhteistyötä muiden viljelijöiden kanssa**
 - Tuottajaorganisaatioilla kilpailulain sallima lupa hintaa, tarjontaa ja tuotantoehtoja koskevaan sopimiseen
 - Isot myyntierät tuovat hinnoitteluvoimaa
 - Mahdollisuus markkinoita tasapainottavaan vientiin
- 5. Markkinalähtöiset ongelmat eivät ratkea muiden ratkaisuja odottamalla**

Tuotantokustannus Kasvi #1

TÄYTÄ VAIN Keltaiset kohdat!!!

Mylyvehnä 5 t

Pinta-ala 100,00 ha

Satotaso 5000 kg

HINNAT	€/t	€/kg	ALV 0 %
Tuote	230	0,23	
Lannoite	460	0,46	
Siemen osto	500	0,5	25 %
Siemen oma	260	0,26	75 %

TUET	€/ha	ha	á*
CAP	150	Kokonaispeltoala 300,00	
LFA	200	- josta omaa 120,00	5000
Ympäristö	100	- vuokrattua 180,00	300
muut	0	*arvioitu keskihinta	
Yhteensä	450		

KORKO 4,00 %

Kone- ja rak.kustannus:	arvo	käyttöikä	jäljellä v
Koneet	300 000,00 €	10	
Rakennukset	100 000,00 €	20	
Yhteensä	400 000,00 €		

koneiden ja rakennusten ylläpito	3 % €/v	12 000,00
poisto	€/ha	116,67
korko	€/ha	26,67
ylläpito	€/ha	40,00

Kone- ja rakennuskustannus €/ha 183

Kone- ja rakennuskustannus €/t 37

vuokra €/ha*	180
työn hinta €/h	15
työtunteja h/ha	6,83
työkustannus/ha	102,38
maapohjan	2000
	4,00 %
80,00	

korkovaatimus*

* tasattu koko pinta-alalle

Muuttuvat kustannukset

Muuttuvat kustannukset	€/t	147,93
Vuokra *	€/t	36,00
Työkustannus	€/t	20,48

POLTTOAINEEN KULUTUS l/h

Traktori	20
Puimuri	30

TUOTOT			
Sato	5000	230	1150
Tuet			450
Yhteensä:			1600

Muuttuvat kustannukset:			
	yksikköä	a'	Yht.
lannoite	500	0,46 €	230,00 €
siemen	320	0,32 €	102,40 €
rikkakasvit	1	20,00 €	20,00 €
peittaus	75 %	15,00 €	11,25 €
taudit	2	20,00 €	40,00 €
kasvuns.	1	15,00 €	15,00 €
tuholaiset*	0	5,00 €	0,00 €
juolav.*	1	10,00 €	10,00 €
kalkki**	0,5	43,00 €	21,50 €
trakt.	58,50	1,00 €	58,50 €
puim.	23,40	1,00 €	23,40 €
kuivaus	5000	0,02 €	100,00 €
muut	0	0,00 €	0,00 €
rahti	5000	0,02 €	100,00 €
liike po %	30	4,00 %	7,58 €
Muuttuvat kust. yhteensä			740 €

* keskim. joka kolmas vuosi

** 5 t/ha joka viides vuosi

katetuotto/ha ilman tukia	€	410	ilman tukia
katetuotto/ha tuet mukana ilman työtä	€	860	tuot mukana ilman työtä
katetuotto/ha tuet ja työ mukana	€	758	tuot ja työ mukana
kiinteät kustannukset/ha	€	443	koneet,rakenn.,maan korko ja vuokra
tuotto/ha ml kiinteät kust.	€	315	sis. maapohjan koron
tuotantokustannus	€/t	241	ilman maapohjan korkovaatimusta
€/työtunti		61	
TUOTANTOKUSTANNUS maa mukana		257	€/t
Nollatulokseen tarvittava satotaso		3632	kg
Tulos pinta-alalle	100,00 ha	31466	€

KIINTEIDEN KUSTANNUSTEN HALLINTA ON TÄRKEÄ OSA MARKKINARISKIEN HALLINTAA

Velan ja käyttökatteen suhde

- velanhoitokyky
- hintavaihtelun kestokyky
- investointiin sijoitetun pääoman tuottovaatimus

Likvidit varat

- ”sotakassa” mustien joutsenten saapuessa
- kyky hyödyntää edulliset ostoikkunat

ÜBERBLICK PÖTTINGER TERRIA 6040

LOB + TADEL

- universell einsetzbar, von flach bis tief
- bietet viele Einstellmöglichkeiten zur Anpassung
- schneidet mit Flügelscharen ganzflächig
- erlaubt mit Schmalscharen 35 cm tiefe Bearbeitung
- wird mit Frontank zur Sämaschine mit Düngefunktion
- stolzer Preis

**Mindesteinsatz
501 ha/Jahr**

$$ME = \frac{fK}{ÜV - vK} = \frac{9.518 \text{ €/Jahr}}{25 \text{ €/ha} - 6 \text{ €/ha}} = 501 \text{ ha/Jahr}$$

Erklärung

ME	Mindesteinsatz
fK	feste Kosten: 9.518 €/Jahr (= 10 % vom Kaufpreis)
vK	variable Kosten: 6 €/ha (Verschleiß, Wartung)
ÜV	Leihsatz: 25 €/ha

Technische Daten

Hersteller	Pöttinger
Typ	Terria 6040
Art	vierbalkiger angehängter Grubber
Arbeitsbreite / Zinkenanzahl	6,00 m / 21
Strichabstand / Balkenabstand	290 mm / 800 mm
Rahmenhöhe	820 mm
Bereifung Tristräder	11.5/80-15.3
Bereifung Fahrwerk	15.5/80-24
Gewicht mit Packer	etwa 8.410 kg
Leistungsbedarf	ab 300 PS
Transportbreite / -höhe / -länge	3,00 m / 3,60 m / 9,20 m

Preise

Grundmaschine	74.124 Euro
4-Rad-Fahrwerk	4.692 Euro
Druckluftbremse	2.300 Euro
Scharspitze Durastar mit Flügel und Leitblech	630 Euro
Nachläufer Tandem Conoroll 560-6000	13.432 Euro

Gesamtpreis 95.178 Euro

62 agrarheute.com, Ausgabe 10/2015

RAHA MAKSA A EDELLEEN

Ukrainan sodasta aiheutunut energian ja ruuan voimakas hintojen nousu johti nopeaan korkojen nousuun

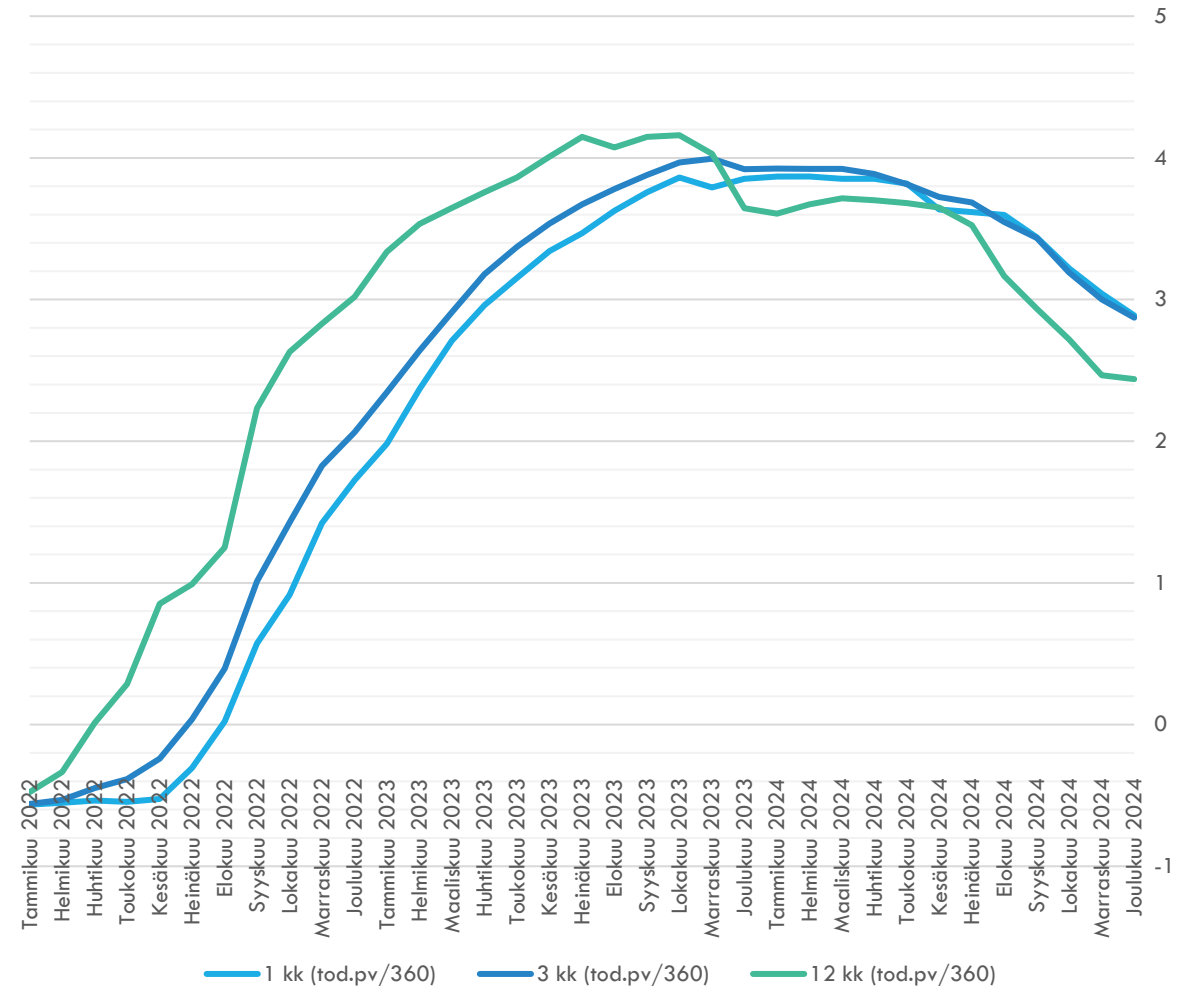
Nyt energian hinta on laskenut, ruuan hinnan nousu pysähtynyt, inflaatiopaine hellittää ja korot ovat kääntyneet laskuun

Maatalouden luottojen marginaali on yleisesti yli 2 % ja rahoituskorko haastaa pääoman tuottokykyä

Inflaatio syö myös velan arvoa, mutta helpottaa velanhoitoa vain jos tulot kasvavat enemmän kuin velanhoitomenot

Odotettavissa on viitekorkojen pysyminen yli 2 % tasolla myös pitkällä aikavälillä, joten investointien kannattavuus on nyt entistäkin tärkeämpää

Viitekorkojen kehitys 0122-1224, Lähde: Suomen Pankki

TOIMINTAYMPÄRISTÖ ON ERILAINEN 10 VUODEN KULUTTUA

VIIKIN RUOKAINNOVAATIOIDEN UUSI KOTIPESÄ ON NYT VIRALLISESTI AVATTU

Helsingin yliopisto 21.4.2023

Suomalaisyritys tähtää ötököillään Euroopan-
markkinoille: Mustasotilaskärpänen tekee
jätteestä uusien tuotteiden raaka-aineita

MTVuutiset 14.5.2023

**”Lehmätöntä maitoa” valmistava
suomalainen Solar Foods listautui
pörssiin**

Proteiinintuotannon parissa työskentelevä teknologiayritys Solar
Foods on listautunut Helsingin pörssiin.

Yle 10.9.2024

**Uudet suositukset veisivät makkarat
grillistä – professori ei kuitenkaan olisi
näin jyrkkä**

Ravitsemussuositukset ovat menossa uusiksi. Uusien suositusten
pitäisi olla valmiina vuoden lopulla.

Yle 27.6.2024

Euroopan unioni

**Analyysi: Ukrainan EU-polusta
keskustellaan nyt toden teolla –
maatalousjätin jäsenyys muuttaisi
unionin valtasuhteita ratkaisevalla
tavalla**

Yle 5.10.2023

Timo Jaakkola

timo.jaakkola@mtk.fi

timo@lanterra.fi

p. 0400 732 145

KIITOS!

MTK

SLC